

Kinnitatud

TLÜ Ühiskonnateaduste Instituudi nõukogu otsusega 04.10.16

Muudetud TLÜ Ühiskonnateaduste instituudi nõukogu otsusega 19.11.19

Tallinna Ülikool

Ühiskonnateaduste instituut

Riigiteadused/

Rahvusvahelised suhted ja tulevikuuuringud

ÜLIÕPILASTÖÖDE KOOSTAMISE JA KAITSMISE JUHEND

Tallinn

2019

SISUKORD

ÜLDSÄTTED.....	4
LÕPUTÖÖDE LIIGID	5
KORRALDUSSÄTTED	5
LÕPUTÖÖ ÜLDNÕUDED	7
JUHENDAMISE PÕHIMÕTTED	8
LÕPPSÄTTED	9
LISAD	10

I. ÜLDSÄTTED

1.1. Eesmärk ja õigusjõud

Tallinna Ülikooli Ühiskonnateaduste Instituudi (edaspidi ÜTI) riigiteaduste, rahvusvaheliste suhete ja tuleviku-uuringute suuna lõputööde eeskiri (edaspidi eeskiri) sätestab vastavate suundade vastutusalasse puutuvate bakalaureuse- ja magistrیتööde (ühiselt nimetatud lõputööd) hindamise alused. Teiste üliõpilastöödele (essee, uurimistöö, jne.) kehtivad nõuded sätestavad teised soovituslikud juhendmaterjalid (nt. riigiteaduste suuna üliõpilastööde juhend).

Eeskiri on lõputööde hindamise abivahend ega ole hindajatele lõplikult siduv. Lõputöö hinne kujuneb ennekõike hindajate ekspertarutelu ja -otsuse tulemusena, samuti kõigist asjakohastest õigusaktidest lähtudes.

1.2. Lõputöö mõiste, koostamise ja hindamise alused

Lõputöö on tasemeõppekava lõpetada sooviva üliõpilase iseseisvalt koostatud kirjalik töö, mis tõendab piisavat pädevust vastaval õppetasel.

Lõputöö peab olema koostatud iseseisvalt ja kasutatud allikatele viidates. Vastasel juhul on tegu plagiaadiga, mille osas sätestab menetluse Tallinna Ülikooli õppekorralduseeskiri (ÕKE) ja täpsustavad selgitused annavad eeskirja lisad.

Lõputöö koostamisel tuleb lähtuda eeskirjas sätestatud üldnõuetest ja juhendaja kommentaaridest.

Lõputöö hindamisel arvestatakse ennekõike eeskirjas välja toodud sisunõudeid ning eeskirjale lisatud hindamistabelit.

II. LÕPUTÖÖDE LIIGID

2.1. Lõputööde tasemed

- 1) bakalaureusetöö;
- 2) magistrیتöö.

Bakalaureusetöö on bakalaureuseõppekava lõpetada sooviva üliõpilase iseseisvalt koostatud kirjalik töö, mis tõendab piisavat pädevust bakalaureusetasemel, näidates oskust mingit probleemi süstemaatiliselt ja riigiteaduslikust vaatekohast käsitleda.

Magistrیتöö on magistrіõppekava lõpetada sooviva üliõpilase iseseisvalt koostatud kirjalik töö, mis tõendab piisavat erialast pädevust magistrіtasemel, näidates vähemalt spetsialistit aseme uurimisvõimekust.

2.2. Lõputööde tüübid

Lõputööd on kas empiirilised või teoreetilised.

Käesolev juhend kirjeldab tüüpilist lõputööd. Lisaks on võimalik kaitsta lõputööd, mis on kirjutatud teadusartikli, arendusprojekti või ühislõputööna. Erandite võimalikkus ja detailid peab lõpetaja eelnevalt kokku leppima juhendaja ja õppekava kuraatoriga.

Teadusartiklina kaitstav lõputöö peab vastama ETISE kategooriate 1.1, 1.2 või 3.1 teaduspublikatsioonile ning artikkel peab olema kas juba avaldatud või saanud toimetusepoolse ametliku avaldamise kinnituse.

Empiiriline lõputöö sisaldab teoreetilist lähtekohta, mis on seostatud empiirilise probleemi või küsimusega ning sisaldab empiirilise materjali baasil originaalanalüüsi ning sellest tulenevaid järeldusi.

Teoreetiline lõputöö analüüsib ühte või enamat teoreetilist lähtekohta, põhinedes vastaval kirjandusel ning analüüsides teooria sisu, mõju, seoseid vms. Teoreetilises töös peab olema probleemipüstitus ning analüüsist tulenevad uudsed järeldused.

III. KORRALDUSSÄTTED

3.1. Lõputöö ehitus

Lõputöö koosneb sisu- ja vormiosast.

Lõputöö sisuosa moodustavad sissejuhatus, sisulised tekstiosad ja töökeelne kokkuvõte.

Lõputöö vormiosa moodustavad tiitelleht, töökeelne või/ja teiskeelne lühiülevaade (*abstract*), sisukord, kasutatud allikad ja mittekohustuslikuna lisad.

3.2. Lõputöö maht

Bakalaureusetöö (12 EAP) sisuosa (ilma tiitellehe, sisukorra, kasutatud kirjanduse ja lisadeta) maht on orienteeruvalt 35-40 lehekülge (1 lk=1800 tähemärki tühikuteta).

Magistritöö (24 EAP) sisuosa maht on orienteeruvalt 60-70 lehekülge (1 lk= 1800 tähemärki tühikuteta).

Lõputöö vormiosa – tiitelleht, lühiülevaated, sisukord, teiskeelne kokkuvõte, kasutatud allikad, lisad – mahu hindamisel ei arvestata.

Lõputöö maht võib mahunõuetest erineda vaid juhendaja nõusolekul.

3.3. Üldised vorminõuded

Lõputöö kirjutatakse õppekava töökeeles. Teiste keelte kasutamine toimub juhendaja nõusolekul ja õppekava kuraatori ning õppejuhi loal. Õppekava kuraatorilt taotletakse vastavat luba vabas vormis kirjaliku avaldusega. Õppekava kuraator edastab avalduse kinnituse saamiseks õppejuhile.

Lõputöö vormistus ning viitamine peavad lähtuma käesolevast eeskirjast.

Muudes aspektides võib töö autor juhendada enda soovidest, kuid nii vormistus kui ka viitamine peavad olema arusaadavad ja kogu töö ulatuses järjepidevad.

Töös tuleb järgida lõputöö kirjutamiskeel(t)e õigekeelsusnõudeid ja kasutada erialasõnavara, kui see on olemas. Erialakeele uuendused peavad saama juhendaja heakskiidu. Keeleuuendusliku võtmetermi kasutamisel on soovituslik lisada ka originaalkeelne termin sulgudes ja kaldkirjas sõna esimesele mainingule töös.

Lõputöös kasutatavad allikad peab olema töö seisukohast vajalikud. Töö lõpus olevas allikate loetelus peavad kajastuma ainult ja kõik need allikad, millele on töö tekstis viidatud.

Bakalaureusetöö puhul eeldatakse umbes kahekümne allika kasutamist, minimaalseks nõudeks on viie allika kasutamine, vähematele allikatele tuginemisel hinnatakse töö puudulikuks (F).

Magistritöö puhul eeldatakse umbes neljakümne allika kasutamist, minimaalseks nõudeks on kümne allika kasutamine, vähematele allikatele tuginemisel hinnatakse töö puudulikuks (F).

3.4. Lõputööde menetlemine ja suhtlus

Lõputööde menetlustoimingud ja kaitsmise kord on sätestatud eeskirja lisas 4.

Kui pole sätestatud teisiti, toimub lõputööde-alane suhtlus ja infovahetus instituudi e-õppekeskkonnas Moodle (<http://moodle.e-ope.ee>). Kui pole sätestatud teisiti, tuleb failid üles laadida .pdf formaadis. Mahust tulenevad erandid tuleb vajadusel kooskõlastada õppenõustaja-spetsialistiga.

Algmaterjalide ja ideede originaalsusse ning viitamise korrektsuse kontrollimiseks üliõpilastöodes kasutab ÜTI plagiaadituvastusprogrammi URKUND. Üliõpilane laeb tähtjaks oma lõputöö ja enda ning juhendaja poolt digiallkirjastatud autorideklaratsiooni/lihtlitsensti vastavasse Moodle pesasse (Lisa 6).

Kui üliõpilase ja juhendaja allkiri autorideklaratsioonile/lihtlitsentsile antakse paber kandjal, siis pikeneb esitamise tähtaeg järgmise tööpäeva kella 10. 00-ni. Infot Moodle pesa kohta jagavad õppenõustajad. Moodle saadab lõputöö automaatselt plagiaadituvastusprogrammi Urkund. Raport tulemusega tehakse kättesaadavaks kaitsmiskomisjoni liikmetele.

IV. LÕPUTÖÖ ÜLDNÕUDED

4.1. Probleemipüstitus ja struktuur

Lõputööl on selge uurimisprobleem, mille lahendamiseks on esitatud uurimisküsimused ja vajadusel alauurimisküsimused. Uurimisprobleem on riigiteaduslik ning töö mahtu arvestades lahendatav. Probleem ja küsimused on omavahel seostatud ning moodustavad terviku. Probleemi olulisus on selgitatud, probleem ja küsimused peavad olema selgelt sõnastatud.

Lõputöös on kõik vajalikud selgelt eristuvad struktuurielemendid: sissejuhatus, teoreetiline lähenemine, empiiriline osa (kui on), järeldused ning kokkuvõte. Erinevad sisuelemendid on omavahel tasakaalus nii sisult kui ka mahult. Sissejuhatus ja kokkuvõtte soovituslik sisu on toodud käesoleva eeskirja lisas 1.

4.2. Teoreetiline lähtekoht

Lõputöö sisaldab teoreetilist lähtekohta, mille abil saab uurimisprobleemi määratleda ning lahendada. Lähtekoht võib olla kindel teooria, mitme teooria süntees või muu teoreetiline mudel. Lähtekoht on esitatud kõiki olulisi autoreid kasutades, selgelt ning terviklikult. Teoreetiline lähtekoht on seostatud uurimisprobleemiga ning töö empiirilise osaga (kui on). Väljatoodud teooriad leiavad kasutust töö analüütilises osas. Teoreetilise osa täpne maht ja struktuur sõltuvad töö iseloomust ja uurimisstrateegiast. Töö täpne suund ja strateegia tuleb eelnevalt kooskõlastada juhendajaga.

4.3. Empiiriline osa (juhul kui on)

Empiirilisel bakalaureusetööl on ka empiiriline osa, mis käsitleb elulist sündmust, fenomeni, olukorda vms. Empiiriline osa põhineb kvalitatiivsetel või kvantitatiivsetel andmetel ning on edastatud selgelt ja terviklikult. Andmeid võib koguda ise (tekste analüüsides, intervjuerides vms), kuid võib kasutada ka teiste kogutud andmestikke, eeldusel, et teostatav analüüs on originaalne, st sama analüüsi pole kasutatavate andmetega teadaolevalt varem läbi viidud. Kasutatud andmed ja nende kogumise meetod on sobivad püstitatud uurimisprobleemi lahendamiseks. Meetod, selle valik ning materjalide valik on töös selgitatud. Kõik esitatud andmed on töö analüütilises osas kasutatud ehk töö jaoks vajalikud.

4.4. Töö järeldused

Töö analüütiline osa täidab kahte kesket eesmärki: etteantud uurimisprobleem on töö raames lahendatud ning on tehtud järeldused. Töö lõpuks on lahendatud uurimisprobleem ning on vastatud kõigile uurimisküsimustele. Kõik lahendused, vastused ja järeldused tulenevad eelnevast tööst, põhinevad teoreetilisel lähtekohal ning empiirilisel andmestikul (kui on). Järeldused on esitatud loogiliselt ning terviklikult, tuvastatav on autori panus järelduseni jõudmisse. Töö tulemuste üle on arutletud ning järeldused on teataval määral uudsed.

4.5. Vormistuslikud üldnõuded

Lõputöö on eeskirja järgi vormistatud, kõik allikad on viidatud, on võimalik eristada viidatud ning autori mõtteid. Viitamises kasutatakse ühtset süsteemi, mis on läbiv kogu töö ulatuses ning vastab käesolevas eeskirjas toodud nõuetele (lisa 1).

Töö on kooskõlas kirjakeele nõuetega ning akadeemilise keelekasutuse tavaga.

Juhul, kui töö sisaldab lisanõudeid, on need töö sisu osas viidatud ning nende lisamine on nii sisuliselt kui tekstiliselt põhjendatud.

4.6. Tööde hindamine

Lõputööde hindamine toimub vastavalt lõputöö hindamiskriteeriumitele. Bakalaureusetöö hindamiskriteeriumid on esitatud käesoleva eeskirja lisa 2 ning magistriltöö hindamiskriteeriumid lisa 3.

V. JUHENDAMISE PÕHIMÕTTED

5.1. Juhendaja kinnitamine

Üliõpilasel on juhendaja, kes annab lõputöö osas nõu, lähtudes kehtivatest juhendamiskoormuse määradest.

Lõputööde juhendajate kinnitamise kord on selgitatud eeskirja lisa.

5.2. Üliõpilase ja juhendaja koostöö

Lõpetaja õigused ja kohustused:

- 1) Oma töö andmete ja seisukohtade õigsuse eest vastutab ainult üliõpilane;
- 2) Üliõpilane peab juhendajaga teema valiku küsimuses ja bakalaureusetöö kavandi koostamisel nõu pidama ning saama sellele juhendaja heakskiidu;
- 3) Üliõpilasel on õigus konsultatsioonidele 30 akadeemilise tunni ulatuses bakalaureusetöö ja 50 akadeemilise tunni ulatuses magistritöö puhul, kusjuures juhendamise/konsulterimise aeg hõlmab ka töö läbilugemiseks kuluvat aega;
- 4) Töö koostamise käigus tekkinud probleemide ja küsimustega pöördub üliõpilane juhendaja poole selgituste ja nõu saamiseks;
- 5) Üliõpilane on kohustatud teavitama juhendajat esilekerkivatest raskustest ja võimalikest muudatustest probleemipüstituses või teema sõnastuses;
- 6) Juhendaja ja juhendatavate omavaheliste probleemide ja arusaamatuste puhul, mida ei saa muul moel lahendada, on üliõpilasel õigus pöörduda õppejuhi poole;
- 7) Tudeng peab kinni töö koostamise tähtaegadest ja korrast ning korraldab koostöö juhendajaga neile vastavalt;
- 8) Töö lõppversioon tuleb juhendajale esitada mitte hiljem kui 10 tööpäeva enne ÜTI direktori korraldusega määratud lõputööde esitamise tähtaega, kui ei ole saadud juhendajaga teistsugusele kokkuleppele.

Juhendaja õigused ja kohustused:

- 1) Juhendaja abistab vastavalt kokkulepitud ajakavale teema valikul, uurimisprobleemi ja hüpoteeside/uurimisküsimuste sõnastamisel, aitab valida meetodikat, soovib kirjandust, järgib üldjoontes töö vastavust sisulistele ja vormilistele nõuetele ning tagasisidestab töö lähenemisviisi;
- 2) Juhendaja juhib tähelepanu vigadele ja puudustele töös, nõrkadele kohtadele argumentatsioonis ja töö ülesehituses, hindab uurimismetoodikat ja terminoloogiat, töö stiili ja keelt;
- 3) Juhendaja on kohustatud teavitama üliõpilast esilekerkivatest raskustest ja võimalikest muudatustest tema ajalistes võimalustes või koostöö korralduses;
- 4) Juhendajal on õigus lõpetada üliõpilase juhendamine, kui üliõpilane ei pea kokkulepitud tähtaegadest kinni, rikub uurimistöö eetikanõudeid või eirab järjekindlalt juhendajapoolseid soovitusi. Juhendamise lõpetamisest tuleb üliõpilast ja õppejuhti kirjalikult teavitada;
- 5) Juhendaja on kohustatud tudengile vastama 5 tööpäeva jooksul, kui eelnevalt ei ole teatatud teisiti;
- 6) Mahupiirangutest erinemisele nõusolekut andes peab juhendaja lisama ka erandi selgituse.

VI. LÕPPSÄTTED

6.1. Lisad

1. Lõputööde vormistamine ja viitamine;
2. Bakalaureusetöö hindamiskriteeriumid;
3. Magistritöö hindamiskriteeriumid;
4. Lõputööde menetlemise toimingud ja kaitsmine;
5. Tiitelleht
6. Autorideklaratsioon/lihtlitsents
7. Lõputööde retsenseerimise juhend retsensendile
8. Juhendaja hinnang

6.2. Muutmine ja täiendamine

Eeskirja muudetakse ÜTI Nõukogu otsustega. Ettepanekuid eeskirja muutmiseks võib teha suunajuht, õppekavade kuraatorid või instituudi õppekolleegium.

Eeskirjaga sätestamata küsimusi otsustavad õppejuht või direktor, konsulteerides õppekava kuraatori ja/või suunajuhiga.

6.3. Jõustumine ja üleminekusätted

Eeskiri jõustub nõukogus kinnitamise hetkel.

Eeskirja jõustudes lõpeb varasemate sama valdkonda sätestanud instituudi õigusaktide kehtivus.

Enne eeskirja jõustumist instituudis nõuetekohaselt kaitsmiseks esitatud lõputööde kaitsmine toimub kaitsja valikul varem kehtinud või käesoleva eeskirja reeglite alusel.

Ingliseelsete õppekavade ingliskeelsete lõputööde osas jõustub eeskiri pärast ingliskeelse tõlke avalikustamist, välja arvatud lõputööde tiitellehe nõuded, mis jõustuvad koos eestikeelse eeskirja vastuvõtmisega. Juhul, kui esineb lahknevusi eesti- ja ingliskeelse versiooni vahel, on ülemuslikuks üliõpilase õppekava-keelne versioon.

LÕPUTÖÖ VORMISTAMINE JA VIITAMINE

I. TÖÖ ÜLESEHITUS

1.1. Lõputöö osad

Lõputöö koosneb üldjuhul järgmistest osadest:

- 1) tiitelleht;
- 2) ingliskeelne lühiülevaade, st resümee
- 3) sisukord;
- 4) lühendid (vajadusel);
- 5) sissejuhatus;
- 6) liigendatud sisu: teoreetiline osa, uurimistöö metoodika, empiiriline analüüs;
- 7) kokkuvõte ja järeldused;
- 8) kasutatud allikate loetelu;
- 9) lisad (vajadusel).

1.2. Lõputöö osade sisu

Töö võimalike osade sisu on kokkuvõtlikult järgmine:

- **tiitelleht** (vt punkti 2.4.);
- **lühiülevaated**
 - **sisukord** – töö põhiosast tuleb sisukorras kajastada kõiki numeratsiooniga tähistatud pealkirju. Sisukorda lisatakse, kuid ei numereerita: sissejuhatus, kokkuvõte ja järeldused, kirjanduse loetelu, lühendite loetelu jm töö iseseisvad osad;
 - **lühendite loetelu** (vajadusel) – töös kasutatavad lühendid ja märgised täissõnaliste väljendustega;
 - **sissejuhatus** – autoripoolne teema valiku, teema uudsuse ja aktuaalsuse põhjendus; uurimisprobleemi määratlemine, töö uurimisküsimuste (vajadusel eristada: põhilised uurimisküsimused ja alauurimisküsimused) formuleerimine, uurimisteema või uurimisfookuse piiritlemine, kasutatava andmestiku ja meetodite lühikirjeldus. Sissejuhatus lõppeb lühiülevaatega töö struktuurist. Sissejuhatus seega piiritleb teema, selgitab selle valikut, annab ülevaate küsimuse senisest uuritusest, metodoloogilised lähtekohad, püstitab uurimisküsimused ning tutvustab, vajadusel ka põhjendab töö ülesehitust. Suurema mahu korral võib metodoloogiat käsitleda eraldi teemaarenduse osas. Sissejuhatuses ei tooda ära teoreetilise ja empiirilise analüüsi käigus saadud tulemusi (sh hüpoteese) ja järeldusi; sissejuhatus tervikuna ei tohiks ületada 1/10 töö põhiosa mahust;
 - **teoreetiline osa** – teoreetilises osas antakse ülevaade uurimisteemaga seotud varasematest teemakohastest teoreetilistest käsitlustest või/ja olulisematest uuringutest. Teoreetiline osa aitab paigutada uurimisprobleemi laiemasse teoreetilisse raamistusse ning selgitada lahti

põhilised kontseptsid ja mõisted, mida uurimistöös kasutatakse. Teoreetiline osa sisaldab vaid materjali, mis haakub püstitatud uurimisprobleemi ja uurimisküsimustega. Teoreetiline osa võib olla aluseks hüpoteesidele (deduktiivse uurimisstrateegiaga tehtud, enamasti kvantitatiivsed tööd). Hüpoteesid peaksid tulenema otseselt teooriast või/ja varasematest uuringutest. Hüpoteesid võib tuua eraldi alapeatükis teooria osa lõpus. Kusjuures peab olema selgelt ära näidatud, kuidas hüpoteesid teooriast/varasematest uuringutest välja kasvavad.

• **uurimistöö metoodika** – põhjendab autor vajadusel täpsemalt oma metoodilisi valikuid ja kirjeldab metodoloogilisi protseduure. Vastavalt uurimistöö tüübile võib ära tuua ka täpsema valimi või kasutatud muutujate kirjelduse, mille võib esitada ka eraldi alapeatükkidena:

- andmekogumismeetod – kirjeldatakse lühidalt andmekogumisprotseduuri, põhjendatakse meetodi valikut, vajadusel antakse lühiülevaade spetsiifilisematest andmeanalüüsi tehnikatest ja nende olemusest (ennekõike kvantitatiivsed uurimistööd);
- valim (nt. küsitlusmeetodil tehtud kvantitatiivanalüüside, kvalitatiivintervjuude, tekstianalüüsi, dokumendianalüüsi, kontentanalüüsi puhul) – näidatakse ära valimi suurus, tüüp või koostamise protseduurid (kvalitatiivanalüüsis uuritavate väljavalmimise kriteeriumid, viited uuringu läbiviimise kontekstidele/kohtadele). Tuuakse ka ära ajavahemik millal empiiriline uuring läbi viidi. Vajadusel põhjendatakse valimi suuruse või koostamisega seotud aspekte ning iseloomustatakse lühidalt valimi põhilisi karakteristikuid (nt. sotsiaaldemograafilisi) ning valimi põhjal saadavate tulemuste seletusulatust;
- muutujad (kvantitatiivanalüüsi puhul) – tuuakse ära põhilised uurimistöös kasutatud sõltuvad ja sõltumatud muutujad ja demonstreeritakse, kuidas on need täpsemalt operatsionaliseeritud.

Kvantitatiivanalüüsi puhul tuleb ära tuua ka töös kasutatavad andmeanalüüsi meetodid/tehnikad ja valikut põhjendada. Juhul, kui andmete töötlemiseks kasutatakse mõnda spetsiaalset tarkvara (SPSS, Excel, NUDIST, jms.), siis tuleb ära tuua ka antud programmi nimi ja versiooni number (nt. SPSS 12.0).

• **empiiriline analüüs** – moodustab töö kandva osa ja peaks hõlmama u. 2/3 töö mahust. Empiiriline analüüs peab ennekõike vastama töös püstitatud uurimisküsimustele, mitte arutlema teemade üle, mis väljuvad uurimistöö fookusest.

• **kokkuvõte ja järeldused** – esitatakse kokkuvõtlikult töö olulised järeldused ning püütakse vastata töö sissejuhatuses püstitatud uurimisküsimustele ning uurimisprobleemile. Arutletakse analüüsi tulemuste tähenduse üle, asetades need laiemasse ühiskondlikku või/ja teoreetilisse konteksti. Autor peaks suutma ka välja tuua uurimistöö metodoloogilised ja analüütilised piirangud käsitletud uurimisprobleemi mõistmisel ning vajadusel olema seega ka enesekriitiline. Samuti peab autor järeldustes selgelt välja tooma, milline on tema uudne uurimuslik panus antud teema käsitlemisel. Kokkuvõtva osa lõpus visandatakse lühidalt edaspidised uurimisvõimalused ja perspektiivid, mis suunas peaks antud teema teaduslik läbitöötamine jätkuma. Kokkuvõttes ei tooda sisse uut teavet ega viidata enam uutele allikatele, mida eelnevas analüüsis pole kasutatud.

• **kasutatud allikate loetelu** – kasutatud allikate loetelus on esitatud kõik ja ainult need allikad, millele on viidatud. Allikad esitatakse tähestiku järjekorras esimese autori perekonnanimest lähtudes. Suurema hulga ja spetsiifiliste allikate puhul võib neid parema jälgitavuse huvides ka rühmitada, vastavaid allikate rühmi pealkirjastades (nt. empiirilised allikad, õigusaktid, jne.). Soovitav on kasutada APA viitamisstiili ja juhinduda lõputööde eeskirja Lisa 1 toodud viitamise näidetest. Kokkuleppel juhendajaga on lubatud ka teised viitamisstiilid, kuid neid tuleb kasutada korrektselt ja järjepidevalt.

• **lisad** – siin antakse põhiteksti mittemahtuvad alusandmed ning tulemuste kontrolliks vajalikud andmed, kui see on nende sisu ja mahtu arvestades võimalik. Lisade juurde tuleb märkida nende allikas või allikad. Suuremahulised tabelid, joonised, väljavõtted allikatest

(näiteks dokumentidest), uurimismetoodika üksikasjalik kirjeldus jm. andmed ja abimaterjalid, mis on vajalikud töö seisukohtade kinnitamiseks/illustreerimiseks tuleks samuti esitada lisadesse. Iga lisa nummerdatakse ning alustatakse uuel lehelt. Lisad ei tohi ületada 20% uurimistöö mahust.

Märkus: **puhtalt teoreetilise uurimistöö** puhul asendab teoreetilist, metoodika ja empiirilise analüüsi osa üldine temaatiline analüüs, kus vaadeldakse probleemi varasemaid käsitlusi või teooriaid, mis on töö aluseks ja arendatakse välja enda analüütiline vaatenurk või teooriaid sünteesiv/võrdlev perspektiiv. Temaatilise analüüsi peatükid peavad olema loogilises järgnevuses. Uurimistöös peavad muus osas olema samad kohustuslikud sisu osad, mis ka empiirilistes töodes: sissejuhatus, kokkuvõte ja järeldused, kasutatud allikate loetelu, lisad.

II. VORMISTAMINE

2.1. Üldsoovitused

Töö iseseisvad peatükid ja muud kõrgema taseme ajajaotused (kokkuvõte, kirjanduse loetelu jne) algavad uuel lehelt.

Pealkirjad peavad muust tekstist selgelt eristuma. Töö liigendatuse esiletoomiseks on soovitatav kasutada pealkirjade ees kuni kolmetasandlist numeratsiooni (nt. 1.; 1.1.; 1.1.1). Väiksemate alajaotuste puhul on pealkiri ülejäänud tekstist soovitatav eraldada paksu ja/või kaldkirja kasutades. Kui pealkiri on eraldi real, siis selle lõpus punkti ei ole. Kui pealkiri on samal real edasi mineva tekstiga, on selle lõpus punkt.

Lõputöö stiil peaks olema arusaadav, ilmekas, loogiline ja kompaktne. Hoiduda tuleks liigsest sõnavoolavusest ja tarbetutest kordustest, keerulistest lausekonstruktsioonidest, kantseliidist ja mittevajalikest võõrsõnadest. Slängilikku ja ajakirjanduslikku keelekasutust tuleks vältida. Töö keelekasutus peaks olema soliidne ning akadeemiline. Soovitatav on kasutada neutraalset kõnepruuki, s.t. “mina-vormi” asemel “autor” (nt. “Autor järeldab eelnevast, et...”).

2.2. Tabelid, joonised

Tabelid ja joonised nummerdatakse jooksvalt (soovitatav tavaliste järjekorranumbritega 1,2,3,4...) ning paigutatakse teksti sisse pärast nende esmakordset mainimist/viidet tekstis. Tabelitele ja joonistele kirjutatakse pealkiri (näiteks: Tabel 1. Lõputööde teemad) ja allkiri allikaviitega (näiteks: Allikas: autori koostatud). Kui autor kasutab kirjandusest pärinevaid jooniseid või tabeleid, tuleb algallikale viidata. Tabelitele ja joonistele viidatakse tekstis konkreetselt tabeli numbrile viidates (Näiteks: “Tabelist 2 näeme, et...”). Lubamatu on esitada tabelit/graaфикut sellele tekstis viitamata. Ei ole hea toon kõike tabelis/joonisel leiduvat ümber jutustada, vaid tuleks keskenduda põhilistele tulemustele, tabeli loogika lahtiseletamisele, kui see pole enesestmõistetav. Või siis tabelis kasutatud mõistete tähendusele juhul, kui samu mõisteid varasemas tekstis kasutatud pole. Kui tabel/joonis jätkub järgmisel leheküljel pannakse nii eelmise lehekülje lõppu kui uue algusesse märgi: “jätkub”.

Tabelitele ja joonistele märkusi/selgitusi lisades tehakse seda joonealauste märkustena, kasutades selleks eraldi stiili (soovitavalt tähti: a,b,c,d... või tärne, aga kindlasti mitte tavanumeratsioonis joonealuseid märkusi, et tabelite/jooniste märkusi ja tavatekstis esinevatest joonealustest märkustest segaduste vältimiseks eristada).

Valemid eraldatakse muust tekstist tühikutega, et nad oleksid eraldi real ja selgelt eristatavad.

2.3. Tsiteerimine

Tsiteerimisel esitatakse sõnasõnalt autori tekst, mis pannakse jutumärkidesse, väljajäetavad sõnad asendatakse nurksulgudes punktiiriga: [...]. Tsitaadis pole lubatud erinevatest kohtadest võetud lausekatkendeid liita üheks lauseks. Lühemad tsitaadid (hõlmavad mitte rohkem kui kaks lauset või/ja kaks rida) tuuakse tekstis ära jutumärkides. Pikemate tsitaatide või kvalitatiivintervjuude illustreerimiseks toodud tsitaatide puhul eraldatakse tsitaat ülejäänud tekstist nii, et tsitaadi algust ja lõppu eraldab ülejäänud tekstist reavahe ning tsitaat vormindatakse väiksemas kirjasuuruses kui ülejäänud tekst (nt. soovitatav kirjasuurus 9 või 10, kui ülejäänud töö tekst on suurus 12).

2.4. Tiitelleht

Tiitellehel peavad sisalduma alltoodud järjestuses:

- 1) ülikooli ja instituudi nimetus;
- 2) õppesuuna nimetus;
- 3) autori ees- ja perekonnanimi;
- 4) töö pealkiri;
- 5) töö liiginimetus (bakalaureuse- või magistritöö) ning ainepunktimaht;
- 6) juhendaja teaduskraad (MA, PhD, kand., vm, kirjutatakse nime järel) või kutse (lektor, dotsent, professor, teadur, vm, kirjutatakse nime ette), eesnimi ja perekonnanimi;
- 7) töö valmimise koht ja aasta.

III. VIITAMINE

3.1. Üldsoovitused

Töös tuleb viidata kõiki kasutatud allikaid. Teiste autorite ideede, mõtete, järelduste ja andmete (sh. tabelite, graafikute, jooniste jne.) kasutamine ja refereerimine ilma viitamata on plagiaat. Plagiaat on karistatav ning võib ÕKE kohaselt lõppeda üliõpilase eksmatrikuleerimisega.

Viidet pole vaja tuua juhul kui:

- tegemist on autori enda andmete, uurimistulemuste, ideede ja järeldustega;
- tegemist on enesestmõistetavate tõdemuste või üldteada faktidega.

Soovitatav on kasutada APA (*American Psychological Association*) viitamisstiili ja juhendada allpool toodud viitamise näidetest. Kokkuleppel juhendajaga on lubatud ka teised viitamisstiilid (nt. joonealune viitamine), kuid neid tuleb kasutada korrektselt ja järjepidevalt.

3.2. Tekstisisesed viited

- Tekstisisesene viide esitatakse sulgudes vahetult lause järel, milles viidatud allikat kasutati. Viites tuuakse ära autori nimi ja ilmumisaasta, mis eraldatakse omavahel komaga, nt. (näiteks: Lauristin, 2007). Autori nime puhul esitatakse ainult perekonnanimi (v.a. juhul, kui samanimelisi autoreid on rohkem kui üks, nt R.M. Smith ja J.D. Smith), institutsiooni puhul selle ametlik lühend, seaduse puhul tuuakse sulgudes ära vaid seaduse nimetus.
- Kui viidatakse kasutatud teose kesksetele seisukohtadele ja järeldustele, mille puhul konkreetset teksti osa ei ole võimalik esile tuua, siis lehekülgedele viidata vaja ei ole. Leheküljet äpsusega viitamine on nõutav juhul kui:
 - tegu on tsitaadiga;
 - mujalt allikast võetud joonise või tabeliga;

- konkreetsete andmete, numbrite või väidetega, mida saab hiljem viidatud tekstist leheküljelise täpsusega üles leida ja kontrollida.
- Kui joonis või tabel on autori enda looming või on koostatud tema kogutud andmete baasil, siis märgitakse allikaks “autor”, näiteks: (Allikas: autor). Juhul, kui joonis või tabel pärineb mõnest teisest allikast, tuleb sellele kindlasti viidata, näiteks (Allikas: Lauristin, 2001, lk. 45). Juhul, kui joonis või tabel põhineb mõnel teisel autoril, kuid on oluliselt täiendatud (näiteks lisatud veel üks mõõde), tuleb vastavalt ka viidata (Allikas: Lauristin, 2001, lk. 45, autori täiendustega)
- Tsitaatidele viidatakse tekstisiselt samadel põhimõtetel nagu ka teistele teksti osadele.
- Kui ühele ja samale allikale viidatakse ühel leheküljel, järjestikku enam kui üks kord, võib pärast esimest viidet kasutada järgmiste viidete asemel lühendit „samas“, näiteks: (samas, lk. 105). Ingliskeelses tekstis: (ibid., p. 105)
- Üldiselt pole hea toon viidata ühele allikale järjest pikkade tekstilõikude kaupa, ehk rakendada blokk-viitamist (pikk tekstilõik ja viide, pikk lõik ja viide ning kõik samast allikast). Ladus teadustekst sisaldab viiteid erinevatele allikatele ja temaatilisi üleminekuid.

Järgnevalt on toodud mõned näited tekstisisest viitamisest (tegu pole alati täpsete tsitaatidega ja viidetega reaalsele allikale, näited on pigem indikatiivsed):

Viidatud tekstil on üks autor, kelle järeldustele töös viidatakse:

Sõltuvus ei ole ainult füüsiline sõltuvus uimastist vaid ka elustiilist, mis uimastitega kaasneb (Allaste, 2009).

Viidatud tekstil on mitu autorit (inglisekeelses tekstis eraldatakse autorid sidesõnamärgiga “&”):

Sõltuvus ei ole ainult füüsiline sõltuvus uimastist vaid ka elustiilist, mis uimastitega kaasneb (Allaste ja Lagerspetz, 2006).

Lehekülje täpsusega viitamine (inglisekeelses tekstis kasutatakse lühendit “p.” – *page* või “pp.” – *pages*):

Üheksakümnendate aastate lõpul oli Eestis registreeritud umbes 30 erakonda (Toomla, 2005, lk. 219).

Kui autori nimi kajastub põhitekstis, siis seda vahetult järgnevas viites kordama ei pea:

Näiteks uuris Rajasalu (2003) erinevalt eelmainitud töödest seost majanduskasvu dünaamika ning majandusvabaduse taseme vahel.

Kui tekstil on kolm kuni viis autorit, siis esimesel korral tuuakse kõik autorid välja ja viimane eraldatakse sidesõnaga “ja”. Edaspidisel mainimisel mainitakse vaid esimest autorit, mille järel tuuakse lühend “jt.” (inglisekeelses tekstis: et. al.):

Euroopa riikide puhul on eristatud erinevat tüüpi tööturu paindlikkuse ja töötajate kindlustatuse kombinatsioone (Pochic, Miller ja Smith, 2003)... Euroopa puhul on eristatavad nii avatud kui suletud tööturu mudelid (Pochic jt., 2003).

Kui tekstil on kuus või enam autorit, siis mainitakse vaid esimest autorit, mille järel tuuakse lühend “jt.” (inglisekeelses tekstis: et. al.):

Euroopa puhul on eristatavad nii avatud kui suletud tööturu mudelid (Pochic jt., 2003).

Kui lauses viidatakse korraga mitmete allikale, eraldatakse viitekirjed teineteisest semikooloniga:

Rajasõltuvuse teesi käsitlemist leiame mitmetest heaoluriigi analüüsides (Bonoli, 2000; Pierson, 1999).

Kui lauses viidatakse korraga sama autori samal aastal ilmunud teoseid, siis eristatakse need järjestustähisena tähtedega a, b, c...:

Võrgustike käsitlused on poliitikateadustes viimasel kümnendil märgatavalt edasi arenenud ning reflektiivsus ja paindlikkus on siinkohal uuteks märksõnadeks (Torfting, 2009a; Torfting, 2009b).

Kui allikal on pikk pealkiri (nt. dokumentide, veebilehtede, seadusaktide puhul), tuleks viidata pealkirja lühendades ning punktiirjoont kasutades (lühendatud pealkiri peaks muidugi olema jätkuvalt eristatav sarnase nimetusega teistest allikatest). Seadustele ja institutsioonidele viidates võib kasutada ka lühendeid. Allika esmaviitamisel oleks soovitatav allika täielik pealkiri esialgu välja kirjutada:

2000. aastal läbi viidud Euroopa töötingimuste uurimus näitas, et tööstress on seljavalude järel tööga seonduvate terviseprobleemide hulgas teisel kohal (Euroopa Töötervishoiu...2001).

Eestis on igal Euroopa Liidu hääleõiguslikul kodanikul õigus kandideerida oma elukohajärgse linna või valla volikokku (Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadus).

Eestis on igal Euroopa Liidu hääleõiguslikul kodanikul õigus kandideerida oma elukohajärgse linna või valla volikokku (KOKS).

Kui lauses räägitakse õigusaktist, tuuakse viitena nende nimi või lühend ja vajadusel sätte number.

„Eesti on riiklikult korralduselt ühtne riik, mille ala haldusjaotuse sätestab seadus“ (Põhiseadus, § 2).

“Omavalitsusüksustel on õigus moodustada teiste omavalitsusüksustega liite ja ühisasutusi õigusaktides sätestatud alustel ja korras” (KOKS, § 12).

Viidates tekstisiselt võrgulehtedele või muudele veebimaterjalidele viidatakse alati vaid nende pealkirjale või nimetusele. NB! Tekstisisesse viitesse ei lisata *mitte kunagi* veebiaadressi.

Puuetega inimeste poliitika kujundamisel on Sotsiaalministeeriumi kõrval olulist rolli mänginud ka mitmed puuetega inimesi ühendavad kodanikeühendused (Sotsiaalministeerium, 2011).

Kui tekstisiselt viidatakse rohkem kui kahele lausele korraga, siis tuleks tekstisisene viide paigutada viimast lauset lõpetava punkti järele (vaata hoolega tekstisisese viite paigutust järgnevas näites):

Demokraatiate puhul on eristatavad erinevad osised: protseduurilised, substantiivsed ja õiguslik formaalsed. See viitab täiesti erinevatele demokraatiakäsitlustele, mis ei pruugi olla üksteisega kokkusobivad. (Tilly ja Sanders, 1998) Vaadates Lääne-Euroopa riikide demokraatiakogemust...

3.3. Allikaviited (allikate loetelu kirjed töö lõpus)

- Allikate nimekirjas esitatakse ainult need materjalid, millele lõputöö tekstis on viidatud. Kui allikaloendis leidub allikaid, mida pole tekstis eelnevalt viidatud või mõni tekstis viidatud

allikas on loendist puudu, siis võidakse seda lugeda tõsiseks eksimuseks viitamisreeglite vastu.

- Allikad esitatakse terviknimekirjana ja tähestiku järjekorras. Suuremate ja spetsiifiliste allikarühmade puhul võib neid rühmitada ka alajaotusteks (nt. empiirilised allikad, õigusaktid). Rühmitamist kasutatakse vaid juhul, kui see on allikaloendi parema jälgitavuse seisukohalt tõepoolest vajalik.
- Allikaviite kirje peaks sisaldama üldjuhul järgimisi kohustuslikke elemente: autor, ilmumisaeg, pealkiri, väljaandmise koht (linn, kirjastus).
- Internetiallikaid viidatakse samadel põhimõtetel, lisades ka vastava veebiaadressi. Lisaks tuleb märkida dokumendi viimase kuvamise kuupäev.
- Artiklite, raamatute, kogumike ja dokumentide pealkirjades kirjutatakse APA stiilis väikeste tähtedega (v.a. muidugi algustähed ja pärisnimed). Läbivalt suurte tähtedega kirjutatakse ainult ajalehtede, ajakirjade ja teadusajakirjade nimetused.
- Raamatute, kogumike, ajakirjade, ajalehtede ja dokumentide nimetused kirjutatakse APA stiilis kaldkirjas. Konkreetsete artiklite ja peatükkide pealkirjad vormistatakse tavalises kirjas ning nende puhul enam kaldkirja kasutada ei tohi.
- Sama autori publikatsioonid esitatakse ilmumisaastate järjekorras, alustades vanematest ja lõpetades uuematega.

Kui ühel autoril või organisatsioonil on samal aastal ilmunud mitmeid väljaandeid, lisatakse aastaarvu juurde järjestustähisena täht a, b, c jne.

- Viitekirjed peaksid olema vormistatud lõputöö keeles. Kui lõputöö on kirjutatud eesti keeles, siis kasutate näiteks lühendeid: “ja”, “toim.”. “lk.”, jt. Kui töö keel on inglise keel, siis vastavalt: “&”, “ed.”, “pp.”, jt.
- Kui allikas on võõrkeelne, siis on allikas (vähemalt selle pealkiri) tõlkida keelde, milles lõputöö on kirjutatud ja lisada vastav tõlge nurgelistes sulgudes originaalpealkirja järele. Tõlget ei ole vaja ingliskeelsete ja eestikeelsete allikate puhul. Kõigi teistes keeltes toodud allikate pealkirjad tuleks varustada vastava tõlkega. Mitte-ladina tähestikus autorite nimed tuleb vastavalt õigekirjareeglitele kirjutada lisaks originaalile ka ladina tähestikus.
- Lõputööde puhul eeldatakse üliõpilastelt akadeemiliselt kvaliteetsete allikate kasutamist, milleks on: artiklid teadusajakirjadest, monograafiad, tunnustatud kirjastuste poolt välja antud kogumikud. Samavõrd aktsepteeritud allikates on ka akadeemiliste või tunnustatud (rahvusvaheliste) organisatsioonide poolt välja antud uuringurapordid või andmebaasid. Mõnevõrra ettevaatlikum võiks olla publitseerimata konverentsiettekannete ja populaarteaduslike ajakirjaartiklite kasutamisel. Rohke õpikutele, sõnastikele või üldentsüklopeediatele viitamine pole hea akadeemiline toon ning neile võiks viidata pigem siis, kui vastav materjal pole teistest asjakohasematest allikatest kättesaadav. Sama kehtib ka tudengite lõputöödele viitamise puhul. Ajalehtede arvamuskirjeldusi on sobilik kasutada pigem empiirilise või illustreeriva materjalina – kindlasti ei tohiks need lõputöös olla kaalukaks allikateks teoreetiliste seisukohtade formuleerimisel. Sama kehtib ka ajaveebide (blogide) puhul.
- Lubamatu on lõputöös allikatena kasutada: Wikipediat, mitte-akadeemilisi veebilehti ja loengumaterjale. Loengumaterjalidele on lubatud viidata vaid juhul, kui on kindlaks tehtud, et viidatud materjalid sisaldavad õppejõu enda originaalset panust mõne teoreetilise perspektiivi edasiarendamisse või originaalseid andmeid, mida ei saaks kätte teistest allikatest.

Järgnevalt on toodud mõningate allikaviidete näited, mis on vormistatud APA stiilis.

Artikkel (teadus)ajakirjas:

Viidatakse põhimõttel: Autor (aasta). Pealkiri. *Ajakirja nimetus, köide, (nr), lk.*

Katz, R. S., & Mair, P. (1995). Changing models of party organization and party democracy. *Party Politics*, 1 (1), 5 - 23.

Klijn, E. (1999). Policy networks in Scandinavia. *Administration and Society*, 6 (18), 14-31.

Harlow, H. F. (1983). Fundamentals for preparing psychology journal articles. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 55, 893-896.

Toots, A., ja Idnurm, T. (2009). Revolutsioon, mida ei toimunud ehk e-õppe arengu senised tulemid. *Riigikogu Toimetised*, 19, 159 - 170.

Märkus: viimasel juhul pole ajakirjal kindlat numbrit (*issue*), on aga teada vaid köite (*volume*) number.

Loone, O. (2012). Demokraatia, demokraadid ja revolutsioon. *Vikerkaar*, 6, 66-69.

Artikkel populaarteaduslikus ajakirjas või tava-ajakirjas:

Posner, M. I. (1993, October 29). Seeing the mind. *Science*, 262 , 673-674.

The Economist (2003, June 15 – June 22). Poland's EU referendum. *The Economist*, 58-59.

Artikkel ajalehes:

Oone, K. (2004, 4. mai). Kogumispensioni edulugu. *Eesti Päevaleht*, lk. 4.

Aaron, R. (2013, January 5). Euro still in crisis. *The Times*, p. 5.

Raamatud ja monograafiad:

Viidatakse põhimõttel: Autor (aasta). Pealkiri. Ilmumise koht: Kirjastus

Linz, J. J., & Stepan, A. (1996). *Problems of democratic transition and consolidation*. London: The John Hopkins Press.

Lewis, P. G. (2000). *Political parties in post-communist Eastern Europe*. London; New York: Routledge.

Heidmets, M. (toim.). (2007). *Eesti inimarengu aruanne 2006*. Tallinn: Ühiskondliku Leppe Sihtasutus.

Toomla, R. (1999). *Eesti erakonnad*. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus.

Kalmus, V., Lauristin, M., ja Pruulmann-Vengerfeldt, P. (2004). *Eesti elavik 21. sajandi algul: ülevaade uurimuse Mina. Maailm. Meedia tulemustest*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Artikkel või peatükk kogumikus:

Viidatakse põhimõttel: Autor (aasta). Artikli pealkiri. Kogumiku toimetaja, *Kogumiku pealkiri* (artikli lk-d). Ilmumise koht: Kirjastaja.

Massaro, D. (1992). Broadening the domain of the fuzzy logical model of perception. In H. L. Pick, Jr., P. van den Broek, & D. C. Knill (Eds.), *Cognition: Conceptual and methodological issues* (pp. 51-84). Washington, DC: American Psychological Association.

Sabatier, P. (1993). Advocacy coalition framework. In H. Jenkins (Ed.), *Theories in policy analysis* (pp. 233-245). Oxford: University Press.

Kalev, L., ja Roosmaa, L. (2012). Riikluse ülesehitamine. Kogumikus R. Vetik (toim.), *Eesti poliitika ja valitsemine 1991 – 2011* (lk. 8-10). Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus.

Ühe autori samal aastal ilmunud väljaanded:

Toots, A. (2004a). The role of values in citizenship education: A comparative study of Estonian and Russian-speaking schools in Estonia. *International Journal of Educational Research*, 39 (6), 565 - 576.

Toots, A. (2004b). Turud, tarbijad ja poliitika: Eesti sotsiaalkindlustusreformide analüüs tarbijakäitumise perspektiivist. *Acta Politica*, 1, 111-119.

Ilmumas olevad allikad:

Viidatakse sarnaselt sama tüüpi ilmunud allikatele, ent aastaarvu asemele kirjutatakse ilmumas (forthcoming). Artikli puhul ei pea esitama täpset numbrit või leheküljenumbreid, kui need pole veel teada.

Zuckerman, M., Kieffer, S. C. (forthcoming). Race differences in face-ism: Does facial prominence imply dominance? *Journal of Personality and Social Psychology*.

Publitseerimata konverentsiettekanded:

Ibenskas, R. (2010). *Does party membership matter for party system institutionalisation? The case of Lithuania*. Paper presented at the 60th Political Studies Association Annual Conference, Edinburgh, UK, June 15 - June 18.

Saarts, T. (2011). *Eesti parteisüsteemi stabiliseerumine – seletades habrast tasakaalu*. Eesti Sotsiaalteadlaste Aastakonverents, Tallinn, Eesti, 23.08 - 24.08.

Publitseerimata (üliõpilaste) lõputööd:

Kask, U. (2004). *Eesti avaliku sektori reform 1996-2003*. (Avaldamata magistritöö). Tartu Ülikool, Avaliku halduse osakond, Tartu.

Internetist pärinevad allikad:

Põhimõtteliselt lähtutakse samadest juhistest kui publitseeritud materjalide puhul: autor, aasta või kuupäev, materjali nimetus, aadress. Lisatakse võrgulehe aadress ja kuupäev, millal lõputöö autor seda viimati kuvas.

Smith, R. (1999). University Colleges in Gotland. Võrgulehel <http://www.gotland.com> (10.05.2000).

Uuringuraportid, andmebaasid:

Viidatakse põhimõttel: läbiviija (või autor/autorid), läbiviimise aasta, uuringu nimetus. Internetis kättesaadavate raportite/andmebaaside puhul lisatakse ka viimase kuvamise kuupäev).

Statistikaamet (1999). *Eesti tööjõu-uuring*.

Freedom House (2007). *Nations in transit*.

Vabariigi Valimiskomisjon (2011). *Riigikogu valimised 2011: Valimistulemused*. Võrgulehel <http://www.vvk.ee/stat.html> (23.05.2012).

Jakobson, M-L., Balcere, I., Loone, O., Nurk, A., Saarts, T., & Zakeviciute, R. (2012). *Populism in the Baltic States*. Tallinn: Avatud Eesti Fond. Retreived from http://www.oef.org.ee/fileadmin/media/valjaanded/uuringud/Populism_research_report.pdf (2012, November 10).

Faktum (2004). *E-valimised ja võõrandumise vähendamine*. Võrgulehel <http://www.riigikogu.ee/?id=9263> (01.03.2005).

Eurostat (2005). Võrgulehel <http://epp.eurostat.cec.eu.int> (01.03.2005).

Intervjuud:

Raud, R. (2007). *Intervjuu Tallinna Ülikooli rektori Rein Rauaga*. Tallinn, 11. 12. 2007

Intervjueeritud isik mainitakse nimeliselt ainult siis kui selleks on tema nõusolek. Intervjuud võib paigutada muude allikate hulka peamiselt siis, kui on tegemist nn. ekspertintervjuudega ning kui nende hulk ei ole suur. Kui intervjuusid on palju või kui intervjuumaterjal on uurimuse peamiseks empiiriliseks materjaliks, paigutatakse intervjuud eraldi nimekirja. Kui intervjuud on anonüümsed, nad nummerdatakse ning viidatakse vajaduse korral intervjuu numbrile. Sellisel juhul neid ei loetleta allikate nimekirjas, vaid teksti sees peatükis, milles esitletakse uurimusmaterjal.

Õigusakt Riigi Teatajas

Esitatakse kujul õigusakti täielik nimi, Riigi Teataja ametlik kirje esimese ja vaatamise hetkel kehtiva redaktsiooni osas, võrgulehe aadress, vaatamise kuupäev. Võimalusel kasutada elektroonilist Riigi Teatajat. Kui õigusaktist elektrooniline versioon puudub (enamiku aktide osas 1918-95), tuleb anda Riigi Teataja ametliku kirje täisviide.

Ülikooliseadus (RT I 1995, 12, 119; 2009, 15, 93). Võrgulehel <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13153093> (5.03.2009).

Õigusakt Euroopa Liidu Teatajas

Esitatakse kujul õigusakti täielik nimi, Euroopa Liidu Teataja ametlik kirje, võrgulehe aadress, vaatamise kuupäev. Võimalusel kasutada elektroonilist Euroopa Liidu Teatajat (kättesaadav alates 1998). Et eesti keel on Euroopa Liidu ametlik keel, võib kirjed anda eesti keeles või sõltuvalt lõputöö keelest mõnes teises Euroopa Liidu ametlikus keeles.

Nice'i leping, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut, Euroopa ühenduste asutamislepinguid ja teatavaid nendega seotud akte. Euroopa Liidu Teataja C 80 10.03.2001. Võrgulehel <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2000:080:SOM:EN:HTML> (5.03.2009).

või

Treaty of Nice amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts, signed at Nice, 26 February 2001. Official Journal of the European Communities C 80 of 10 March 2001. Võrgulehel <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2000:080:SOM:EN:HTML> (5.03.2009).

Muu võrgulehelt võetud õigusakt või ametlik dokument

Esitatakse kujul kehtestaja (eesti keeles), õigusakti täielik nimi (algupärase keeles, vajadusel lisada sulgudes tõlge), võrgulehe aadress, vaatamise kuupäev. Kehtestaja nimetuse asemel võib anda ka ametliku lühendi.

Soome Vabariik. Laki aikuiskoulutustuesta 28.12.2000/1276. Võrgulehel <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20001276> (5.03.2009).

Tallinn. Tallinna linna heakorra eeskiri. Tallinna Linnavolikogu määrus nr 45. Võrgulehel <http://tallinn.andmevara.ee/oa/page.Tavakasutaja?c=1.1.1.1&id=105031> (5.03.2009).

Euroopa Nõukogu. Convention on the Reduction of Cases of Multiple Nationality and Military Obligations in Cases of Multiple Nationality (Strasbourg, 6.05.1963). European Treaty Series No 43. Võrgulehel <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/043.htm> (5.03.2009).

Muu õigusakt või ametlik dokument

Esitatakse kujul kehtestaja (eesti keeles), õigusakti täielik nimi (algupärase keeles, vajadusel lisada sulgudes tõlge), allikaviide. Kehtestaja nimetuse asemel võib anda ka ametliku lühendi. Institutsiooni nime ees märgitakse peakorteri asukoht. Dokumentide puhul tuuakse institutsiooni nime järel aastanumber.

Saksa Liitvabariik. *Bürgerliches Gesetzbuch*. Raamatus Justiitsministeerium (2001). *Saksa Tsiviilseadustik BGB*. Tallinn: Juura, Õigusteabe AS.

OECD (1981). *Welfare State in Crisis*. Paris: OECD.

Siseministeerium (2003). *Kodanikeühenduste rahastamine riigieelarvelistest vahenditest 2001–2003. Valitsusasutustelt kogutud andmete põhjal koostatud ülevaade*.

Kohtulahend

Kohtulahend esitatakse kujul osapooled, kohtu ja lahendi ametlik nimetus ja number, võrgulehe aadress, vaatamise kuupäev.

Eesti vs Pea. Pärnu maakohtu 2.03.2009 otsus nr 4-09-1996. Võrgulehel <http://kola.just.ee/> (5.03.2009).

Järjestikused kohtulahendid

Kui samas asjas on mitu järjestikust lahendit, esitatakse nad osapoolte nimede järel alapunktidenä. Muus osas kasutatakse kohtulahendi üldvormistust.

29. Veeber vs Eesti:

29.1.Euroopa Inimõiguste kohtu (neljas sektsioon) 21.01.2003 otsus nr 45771/99. Kokkuvõtte võrgulehel <http://www.coe.ee/?op=body&id=177> (25.10.2004).

29.2.Euroopa Inimõiguste kohtu (kolmas sektsioon) 7.11.2002 otsus nr 37571/97. Kokkuvõtte võrgulehel <http://www.coe.ee/?op=body&id=170> (25.10.2004).

29.3.Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 8.04.1998 otsus nr 3-1-1-50-98. Võrgulehel <http://www.nc.ee/rkis/lahendid/tekst/1-1-50-98.html> (25.10.2004).

29.4.Riigikohtu üldkogu 6.01.2004 otsus nr 3-1-3-13-03. Võrgulehel <http://www.nc.ee/rkis/lahendid/tekst/1-3-13-03.html> (25.10.2004).

Viitekirjete vormistamise erijuhte, mida pole mainitud antud juhendis, ning lisa-inimformatsiooni APA viitamisstiili kohta leiate võrgulehelt:

<http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>

BAKALAUREUSETÖÖ HINDAMISKRITEERIUMID

Töö hindamisele eelnevalt tuleb tuvastada, kas töö vastab lävendkriteeriumitele:

- Töö uurimisteema seostub riigiteadustega/rahvusvaheliste suhetega;
- Töö ei ole plagiaat.

Kui töö on kas plagiaat või/ja töö teema ei haaku riigiteadustega, siis hinnata tööd hindegaga “puudulik” (F).

BAKALAUREUSETÖÖ (UURIMISTÖÖ) HINDAMISKRITEERIUMID

F – töö on plagiaat ja/või ei ole seotud õppekavaga/ ei vasta hinde E kriteeriumitele. Seotus õppekavaga on üldnõue, mida ei mainita hinnete juures eraldi.

Töö hinnet ei lisata retsensioonile, antud juhised on abiks töö sisulisel hindamisel.

	A	B	C	D	E
Probleemipüstitus	Probleem on aktuaalne, konkreetse valdkonna mõttes põhjendatud ja oluline, arendab edasi varasemaid töid või pakub rakendusliku lahendi. Probleem ja uurimisküsimused on selgelt sõnastatud, konkreetselt piiritletud ning vastavad suurepäraselt uurimistöö eesmärgile.	Probleem on aktuaalne ja oluline. Probleem ja uurimisküsimused on loogiliselt seostatud ning vastavad väga hästi uurimistöö eesmärgile.	Probleemi aktuaalsus ja olulisus on sõnastatud. Probleem ja uurimisküsimused on selged ja hästi seostatud.	Probleemi aktuaalsus ja olulisus pole veenvalt esitatud. Probleem ja uurimisküsimused on üldtasandil omavahel seostatud, kuid leidub üksikuid küsitavusi.	Probleem ja uurimisküsimused on laialivalguvad ning uurimistöö teemaga ainult vähesel määral seostatud.
Teoreetiline osa	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust, mis katab töö seiskohalt olulisi allikaid ning loob seoseid eri autorite ja käsitluste vahel. Autor on töö valdkonna olulisi allikaid sünteesinud. Seos probleemi, teooria ja empiiria	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust. Töö jaoks olulised ja asjakohased vaatenurgad on kaetud. Autor on töö probleemiga seotud allikaid kriitiliselt analüüsinud ja sünteesinud. Seos teooria,	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust ning töö jaoks olulised ja asjakohased vaatenurgad on kaetud. Autor on töö probleemiga seotud allikaid vähesel määral	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust, mis katab enamasti töö seisukohalt asjakohaseid teoreetilisi käsitlusi. Autor on töö probleemiga seotud teooriat vähesel määral kriitiliselt	Teooriaosa põhineb piiratud arvul akadeemilistel allikatel ning katab hädapärast ära töö seisukohalt asjakohaseid teoreetilisi seisukohti. Töö teooriaosa on referatiivne. Teooria, empiiria

	vahel on selge ning teooriat on empiirilises analüüsis süsteemselt rakendatud. Töö pakub teoreetilises või empiirilises plaanis senisesse teadmissesse uudset panust. Isegi kui see panus on tagasihoidlik, suudab tudeng seda töös välja tuua ja põhjendada.	empiiria ja uurimisküsimuste vahel on selge ning teoreetilisi teadmisi on osatud empiirilises analüüsis rakendada.	kriitiliselt analüüsinud ja sünteesinud ning töö sisaldab autori loodud temaatilisi üleminekuteks te. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on arusaadav, teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis rakendatud, kuid seoseid on loodud vähesel määral.	analüüsinud ning töö sisaldab üksikuid autori loodud temaatilisi üleminekuid. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on tuvastatav, teoreetilisi teadmisi on püütud hiljem empiirilises analüüsis rakendada, kuid seoste loomine on kohati ebapiisav.	ja uurimisküsimused on omavahel üldsõnaliselt seotud. Teooria ja empiirilise analüüsi seos on nõrk.
Empiiriline osa¹	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ning meetodivalik on allikatele toetudes hästi põhjendatud ja uurimisväli piiritletud. Andmekogumise ja -analüüsi meetodeid on rakendatud korrektselt kõigis töö etappides. Kõik andmekogumise ja -analüüsi võtmemoisted on allikate põhjal defineeritud. Autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana. Valim või andmestik sobib uurimisküsimustele vastamiseks. Tulemuste esitamine on selge ja ülevaatlik ning järgib meetodi parimaid praktikaid. Valimit, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud põhjalikult.	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja meetodivalik on põhjendatud ja uurimisväli piiritletud. Andmekogumise ja -analüüsi meetodeid on rakendatud korrektselt kõigis töö etappides. Suurem osa andmekogumise ja -analüüsi võtmemoistest on allikate põhjal defineeritud. Valim või andmestik sobib uurimisprobleemile vastamiseks. Autor mõistab ja on maininud enda rolli uurijana. Tulemuste esitamine on selge ja ülevaatlik. Valimit, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud põhjalikult.	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks, kuid meetodi valiku põhjendus ei ole piisav. Autor valdab kasutatud meetodit üldjoontes hästi, kuigi võib leiduda väiksemaid küsitavusi. Suurem osa andmekogumise ja -analüüsi võtmemoistest on allikate põhjal defineeritud. Empiiriliste andmete hulk ja kvaliteet on piisav ja võimaldab uurimisküsimustele vastata. Tulemused on esitatud	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib üldjoontes uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Meetodi valiku põhjendus pole piisav. Autor valdab valitud andmekogumismetodit mõningate probleemidega. Kõik esitatud empiirilised andmed on töö jaoks olulised ja seostuvad mingil moel uurimisküsimustega. a. Samas on andmeid, mille analüüs on puudulik. Empiiriliste andmete hulk ja kvaliteet ei pruugi olla piisav, aga võimaldab siiski teatud ulatuses uurimisküsimustele vastata. Tulemuste esitamine on konarlik. Valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on kohati	Empiiriliste andmete kogumise meetodi sobivus uurimisküsimustele vastamiseks ja selle valiku põhjendus on küsitavad. Valitud uurimismetodit kirjeldatakse väga üldises plaanis, selle rakendamisel on tehtud vigu. Töös esitatud empiirilised andmed ei ole kõik asjakohased ehk ei seostu piisavalt uurimisküsimustega. a. Tulemuste esitamine, valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on puudulik.

			ülevaltlikult. Valimit, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud piisavalt.	puudulik.	
Järeldused ja soovitus	Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku ja argumenteeritud vastuse. Järeldused, mis on seotud empiiria ja teoreetilise osaga, on selged ja esitatud analüütiliselt ladusalt. Järeldustes on uudseid lähenemisnurki või seoseid, mida on asetatud laiemasse teoreetilisse/ühiskondlikku konteksti. Töös on selgelt välja toodud soovitus ja edasised uurimisvõimalused ning valitud lähenemise uurimuslikud piirangud.	Kõik uurimisküsimused on saanud argumenteeritud vastuse. Töö järeldused on seotud empiiria ja teoreetilise osaga. Tulemuste üle on arutletud analüütiliselt, eri probleeme avavalt ning tulemusi laiemasse teoreetilisse/ühiskondlikku konteksti asetades. Töös on välja toodud soovitus ja edasised uurimisvõimalused.	Kõik uurimisküsimused on saanud selge vastuse. Järeldustes arutletakse tulemuste üle, kuid arutelu jääb pealiskaudseks ning analüütiliselt keskpäraseks. Järeldused on asetatud laiemasse konteksti, kuid arutelu jääb analüütiliselt nõrgaks. Töös on välja toodud üksikud soovitus või edasised uurimisvõimalused.	Kõik uurimisküsimused on saanud vastuse, kuid erineva argumenteerituse astmega. Arutluskäik, kuidas tulemusteni jõuti, on tuvastatav. Järeldused jäävad üldiseks ning empiirilisel/analüütiliselt nõrgalt põhjendatuks. Järelduste üle arutlemine ja nende laiemasse konteksti asetamine jääb napiks ning analüütiliselt nõrgaks. Töös on välja toodud üksikud soovitus või viited edasistele uurimisvõimalustele.	Põhilisele uurimisküsimusele on vastatud, kuigi sellest tulenevad järeldused on üldised ning empiirilisel/analüütiliselt nõrgalt põhjendatud. Järeldused tulenevad eelnevast analüüsist, kuid on esitatud lihtsustatult ning tulemustest on tehtud mehaaniline ja pelgalt nentiv kokkuvõte. Töös puuduvad soovitus ja edasised uurimisvõimalused.
Vormistus	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt korrektne. Leidub üksikuid trükivigu. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab suure osas nõuetele. Viitamises ei ole põhimõttelisi vigu. Viitekirjete vormistamises on üksikuid vigu. Töö on valdavalt akadeemilises keeles, kuigi	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Viitamises on vigu, mis ei ole põhimõttelised.* Keelekasutuses leidub ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ning õigekeelsus- ja/või trükivigu.	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Hoolimata viitamisvigadest on allikad siiski tuvastatavad. Autori mõtte jälgitavus on raskendatud, võib olla keelelisi ebakorrektsusi Viitamises võib leida mitmeid vormistuslikke **ja ka mõni

			õigekirjas võib olla üksikuid ebakorrektsusi ja/või leidub trükivigu.		põhimõtteline viga, kuid mitte plagiaati. Akadeemiline keelekasutus ei ole töös valdav: töö mitmes osas on ajakirjanduslikku ja kõnekeelset keelepruuki. Leidub mitmeid õigekeelsus- ja/või trükivigu, mis siiski ei takista teksti mõistmist.
Kaitsmine	Eeskujulikult vormistatud, näitlikustatud ja aja piires ette kantud esitus. Silmapaistev kaitsekõne (s.o huvi loomine töö teema ja sisu vastu). Suurepärane teoreetilise materjali valdamine ja ülevaade töö tulemustest. Oma arvamuse esitamisel väga head argumendid ja oskus ennast väljendada. Sissejuhatuse ja kokkuvõtte sidusus. Küsimustele vastamine on täpne ja ammendav.	Korrektset vormistatud ettekande esitus. Pädev kaitsekõne esitus. Küsimustele vastates oskab üliõpilane vastuseid põhjendada ja argumenteerida.	Selge struktuuriga ettekanne, kus leidub mõningaid ebatäpsusi. Pädev kaitsekõne. Küsimustele vastused on osaliselt argumenteeritud.	Ettekande esitluses leidub mõningaid ebatäpsusi. Kaitsekõne on pädev, aga on puudusi kõne struktuuris ja esitamise viisis. Tekib raskusi oma seisukohtade põhjendamisel.	Ettekande esitluses leidub vastuolusid, vigu ja ebatäpsusi. Kaitsekõne jääb kohati arusaamatuks. Materjali mittevaldamine või ajast mittekinnipidamine. Küsimuste vastused ei ole argumenteeritud ja/või on kohati arusaamatud.

*Põhimõtteline viga viitamisel: allikas on viitamata; allika kasutamine on töö seisukohast mittevajalik või on lahknevusi tekstisiseste viidete ja kasutatud kirjanduse vahel; viitekirjete osad on esitatud valesti ja segadust tekitavas järjekorras; allikas ei ole tuvastatav.**Vormistuslik viga viitamisel: lõputöö eeskirjaga kehtestatud viitamissüsteemide ebapiisav ja korrapärase järgimine; vormistuslikud ebakorrektsused viitekirjetes ja tekstisises viidetes.

¹. Õigusteaduse/Riigiteadused ja rahvusvaheliste suhete ja tuleviku-uuringute suunal ei ole empiiriline osa kohustuslik, seetõttu ei kohaldu ilma empiirilise osata töödele need kriteeriumid.

MAGISTRITÖÖ HINDAMISKRITEERIUMID

Töö hindamisele eelnevalt tuleb tuvastada, kas töö vastab lävendkriteeriumitele:

- Töö uurimisteema seostub riigiteadustega;
- Töö ei ole plagiaat.

Kui töö on kas plagiaat või/ja töö teema ei haaku riigiteadustega, siis hinnata tööd hindegaga “puudulik” (F).

MAGISTRITÖÖ (UURIMISTÖÖ) HINDAMISKRITEERIUMID

F – töö on plagiaat ja/või ei ole seotud õppekavaga/ ei vasta hinde E kriteeriumitele. Seotus õppekavaga on üldnõue, mida ei mainita hinnete juures eraldi.

Töö hinnet ei lisata retsensioonile, antud juhised on abiks töö sisulisel hindamisel.

	A	B	C	D	E
Probleemi-püstitus	Autor on toetanud probleemi käsitlemisel teiste autorite seisukohtadele ning uurimisvaldkonna varasematele töödele. Autor on esitanud diskussiooni, mis käsitleb probleemi uudest vaatenurgast. Uurimisprobleem ja -küsimused on selgelt sõnastatud ning peegeldavad seatud probleemi mitmetahuliselt, sh ilmneb autori panus probleemi põhjalikumasse lahendamisse. Autor suudab positsioneerida ja põhjendada oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise	Uurimisküsimused peegeldavad seatud probleemi mitmetahuliselt. Autor on toetanud probleemi käsitlemisel teiste autorite seisukohtadele ning uurimisvaldkonna varasematele töödele ning probleemipüstistust ja -käsitlust toetab diskussioon. Autor suudab positsioneerida oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise paradigma.	Autor on tõestanud probleemi aktuaalsust. Uurimisküsimused peegeldavad uurimisprobleemi mitmetahulisust ja tahkude vastastikuseid seoseid. Autor on toetanud probleemi teiste autorite seisukohtadega ning uurimisvaldkonna varasemate töödega, kuid diskussioon on vähene. Autor suudab määrata oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise paradigma.	Probleem on seotud erialaga, kuid autor on tõestanud probleemi aktuaalsust vähesel määral. Uurimisprobleem on trafaretne ja vähemõõtmeline. Uurimisprobleem ja -küsimused on omavahel seostatud. Autor on toetanud probleemi teiste autorite seisukohtadega ning uurimisvaldkonna varasemate töödega, kuid puudub diskussioon. Autor suudab määrata oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning nimetab metodoloogilise paradigma.	Probleem on seotud erialaga, kuid autor ei ole tõestanud probleemi aktuaalsust. Autor on toetanud probleemi eri autorite seisukohtadega, kuid puudub diskussioon. Probleemipüstistust toetab uurimisvaldkonna varasemate tööde ülevaade, kuid probleem ei ole uudne. Uurimisprobleem ja uurimisküsimused on vähesel määral seotud. Uurimisküsimused on laialivalguvad. Autor nimetab metodoloogilise

	paradigma.				paradigma.
Teoreetiline osa	Teoreetiline lähtekoht katab arvukaid uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, mille hulgast on tehtud argumenteeritud valik. Autor näitab laialdasi teadmisi distsiplinaarsest uurimisprobleemist, mis asetub laiemasse diskussioonikonteksti. Teooriate esitus on analüüsiv, allikakriitiline ja sünteesiv. Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis rakendatud süsteemselt ja loovaalt. Teoreetilise osa jaotamine peatükkideks ja alapeatükkideks on hästi põhjendatud ja loogiline. Teoreetilise osa peatükid ja alapeatükid on seotud uurimisprobleemi/ -küsimustega ning kannavad sisulisi nimetusi. Kasutatavaid mõisteid ja nendevahelisi seoseid on selgitatud.	Teoreetiline lähtekoht katab mitmeid uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, tuues nende hulgast välja kõige olulisemad. Kasutatud on teemaga seotud kirjandust. Autor näitab oma teadmisi ka uurimisprobleemi laiemast distsiplinaarsest paiknemisest. Teooriate esitus on analüüsiv ja allikakriitiline. Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis süsteemselt rakendatud. Teoreetilise osa jaotamine peatükkideks ja alapeatükkideks on põhjendatud ja loogiline. Peatükid ja alapeatükid on seotud uurimisprobleemi/ -küsimustega ning kannavad sisulisi nimetusi. Suuremat osa kasutatavaid mõisteid ja nendevahelisi seoseid on selgitatud.	Teoreetiline lähtekoht katab piisavalt uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, tuues nende hulgast välja kõige olulisemad. Kasutatud on teemaga seotud kirjandust. Autor demonstreerib tagasihoidlikult oma teadmisi uurimisprobleemi laiemast distsiplinaarsest paiknemisest. Teooriate esitus on analüüsiv ning autor on esitanud ka oma seisukohad. Teoreetiline raamistik on seotud töö empiirilise osaga. Teoreetilise osa ülesehitus on mõistetav, kuid mõned aspektid on kajastamata; mõned (ala)peatükid on põhjendamatult pikad või lühikesed ja/või kannavad nimetusi, mis ei ole piisavalt selgelt või sobivalt formuleeritud.	Tööl on teoreetiline lähtekoht, mis avab töö kesksed mõisted ja annab uurimisküsimustele sobiva analüüsiraamistiku, kattes töö seisukohalt kõige tähtsamad teoreetilised käsitlused. Autor on loonud seoseid eri käsitluste vahel ning esitanud oma seisukohad. Kasutatud on teemaga seotud kirjandust. Seos teooria ja empiiria vahel on selgelt tuvastatav: teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis rakendatud, kuigi ebajärjekindlalt. Teoreetilise osa ülesehitus on mõistetav, kuid mõned aspektid on kajastamata; mõned (ala)peatükid on põhjendamatult pikad või lühikesed ja/või kannavad nimetusi, mis ei ole piisavalt selgelt või sobivalt formuleeritud.	Kasutatud on teemaga seotud kirjandust, mis jätab töö teoreetilise raamistiku liiga kitsaks, kuid autor on loonud üksikuid seoseid eri käsitluste vahel ning esitanud ka oma seisukohad, mille argumenteeritus jääb tagasihoidlikuks. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on raskesti mõistetav. Teoreetiline osa jääb ülejäänud uuringu osadest eraldiseisvaks ning selle jaotumine peatükkideks ja alapeatükkideks on halvasti põhjendatud. Kõiki kasutatavaid mõisteid ning nendevahelisi seoseid ei ole selgitatud.
Empiiriline osa¹	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise ja -	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi

analüüsi meetodit ning valimit on veenvalt põhjendatud, toetudes eri autoritele ning arutledes ka teiste metodoloogiliste võimaluste üle. Andmekogumise ja -analüüsi protsessi on selgelt kirjeldatud. Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud mitut andmeanalüüsi meetodit, sh mitmemõõtmelist analüüsi; kajastatud on iga meetodi eeliseid ja piiranguid; eri tüüpi analüüsides tulemused on esitatud sisuliselt seostatult; empiiriline analüüs ja tulemuste esitamine on laitmatu ning pakub uudset ja mitmekülgset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta; valim ja kasutatud andmestik on võimaldanud teha sisukaid üldistusi ja anda põhjalikke osahinnanguid uuritava objekti või nähtuse eri tahkude kohta. Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsimeetodid on valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on põhjalik ja süstemaatiline, analüüsi käiku on põhjalikult kirjeldatud. Tulemused on tõlgendatud, nende	meetodit ja valimit on põhjendatud, toetudes eri autoritele ning nimetades ka teisi metodoloogilisi võimalusi. Andmekogumise ja -analüüsi protsessi on kirjeldatud. Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud mitut andmeanalüüsi meetodit, sh mitmemõõtmelist analüüsi; eri tüüpi analüüsides tulemused on esitatud sisuliselt seostatult; empiiriline analüüs ja tulemuste esitamine on põhjalik ja pakub mitmekülgset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta. Kvalitatiivse uuringu puhul: empiiriline analüüs ja tulemuste esitamine pakub uudset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta; valim ja kasutatud andmestik on võimaldanud teha sisukaid üldistusi ja anda põhjalikke osahinnanguid uuritava objekti või nähtuse kohta. Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsimeetodid on valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on põhjalik ja süstemaatiline, analüüsi käiku on	meetodit ja valimit on veenvalt põhjendatud, toetudes eri autoritele. Andmekogumise ja -analüüsi protsessi on kirjeldatud. Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud kas üht meetodit keerukal tasandil või mitut analüüsiviisi, nende kooskasutamine on argumenteeritud; meetodi(te) rakendamisel on üksikuid vigu. Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsimeetodid on valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on süstemaatiline, analüüsi käiku on kirjeldatud; tulemused on tõlgendatud lähtuvalt, uurimisküsimusest; töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana ning analüüsib oma rolli tulemuste mõjutajana. Valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on piisav. Tulemuste esitamine on korrektne ning pakub uudset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta. Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis korduvalt rakendatud.	meetodit ja valimit on üldjoontes põhjendatud, toetudes eri autoritele. Andmekogumise ja -analüüsi protsessi on kirjeldatud, kuid mitte piisavalt. Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud üht analüüsiviisi ja üht andmestikku vähekeerukal tasandil ja nende rakendamisel ei ole vigu. Töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana ning analüüsib oma rolli tulemuste mõjutajana. Valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on küllaldane peamistele uurimisküsimustele vastamiseks. Tulemuste esitamine on üldjoontes korrektne ning pakub teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta. Kvalitatiivsete ja segameetodite puhul võib tudengi iseseisev, mahukas ja kvaliteetne töö andmete kogumisel ja/või uurimisinstrumenti iseseisval kujundamisel kompenseerida töö empiirilises analüüsis või teoreetilises osas olevaid puudujääke.	lahendamiseks. Kasutatud andmestik võimaldab anda üksikuid, fragmenteeritud hinnanguid uuritavale probleemile. Andmekogumise ja -analüüsi protsessi on püütud kirjeldada. Analüüsi meetod on lihtne. Töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana. Kõik töös esitatud empiirilised andmed ei ole töö jaoks olulised ehk ei seostu piisavalt uurimisküsimustega. Tulemuste esitamine, valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus töös on küllaldane töös püstitatud põhilistele uurimisküsimustele e vastamiseks. Kvalitatiivsete ja segameetodite puhul võib tudengi iseseisev, mahukas ja kvaliteetne töö andmete kogumisel ja/või uurimisinstrumenti iseseisval kujundamisel
--	---	--	--	--

	esitus on loogiliselt struktureeritud ja järgib valitud meetodile omast esitlusviisi.	põhjalikult kirjeldatud. Tulemused on tõlgendatud, nende esitus on loogiliselt struktureeritud ja järgib valitud meetodile omast esitlusviisi.			kompenseerida töö empiirilises analüüsis või teoreetilises osas olevaid puudujääke.
Järeldused ja diskussioon	Järeldused on seotud töö empiirilise ja teoreetilise osaga. Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku argumenteeritud vastuse. Töö järeldused on uudsed ning avavad uusi uurimisvõimalusi. Järeldused on arutlevad, need sisaldavad autori hinnangut varasematele uuringutele, oma metodoloogilisele valikule ja töö piirangutele.	Järeldused on seotud töö empiirilise ja teoreetilise osaga. Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku argumenteeritud vastuse. Järeldused on arutlevad, need peegeldavad autori positsiooni varasemate uuringute ja teooriate suhtes. On selgelt ja argumenteeritult välja toodud autori panus probleemi põhjalikumasse lahendamisse. Selgelt on välja toodud soovitusel, edasised uurimisvõimalused, töö piirangud ja panused.	Järeldused on arutlevad, need peegeldavad uurimisprobleemi mitmetahulisust ja ning seovad tulemusi varasemate uuringute või teooriatega. Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku vastuse. Soovitusi ja edasisi uurimisvõimalusi ning töö piiranguid ja panuseid on esitatud piisavalt.	Järeldused tulenevad eelnenud analüüsist, ent jäävad suhteliselt mehaanilisteks. Uurimisküsimused on saanud vastuse, ent erineva põhjalikkusega. Arutelu seob uurimisküsimuste vastuseid omavahel, ent tulemusi ei asetata laiemasse konteksti. Soovitused, edasised uurimisvõimalused, töö piirangud ja panused on välja toodud, kuid vähesel määral.	Järeldused tulenevad eelnevast analüüsist. Uurimisküsimused on saanud vastuse, ent arutelu nende üle on minimaalne ja nentiv. Soovitusi ja edasisi uurimisvõimalusi ning töö piiranguid ja panuseid on käsitletud minimaalselt.
Vormistus	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Leidub üksikuid trükivigu. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab suures osas nõuetele. Viitamises ei ole põhimõttelisi* vigu. Viitekirjete vormistamises on üksikuid vigu. Töö on valdavalt akadeemilises keeles, kuigi õige kirjas võib olla üksikuid	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Viitamises on vigu, mis ei ole põhimõttelised. Töö keel on üldiselt akadeemiline, kuigi üksikutes kohtades võib olla ning ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ning õigekeelsus- ja/või	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Kasutatud allikad on viidatud. Tekst on arusaadav, võib olla keelelisi ebakorrektsusi. Viitamises võib olla vormistuslikke**

			ebakorrektsusi ja/või trükivigu.	trükivigu.	ja ka mõni põhimõtteline viga, kuid mitte plagiaati. Akadeemiline keelekasutus on töös valdav, kuid töö mitmes osades leidub ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ja/või kantseliiti. Leidub mitmeid õigekeelsus- ja/või trükivigu, mis siiski ei takista teksti mõistmist.
Kaitsmine	Kaitsmiseks on ette valmistatud korrektne ja sisukas esitus. Üliõpilane toob kaitsmisel välja kõige olulisema oma töö kohta ning oskab ajalimiidist kinni pidada. Esinemine on kaasahaarav, informatiivne ning akadeemilisse konteksti sobilikus stiilis. Üliõpilane valdab teemat ning oskab pädevalt vastata ka otseselt töö piirest väljajäävatele küsimustele.	Kaitsmiseks on ette valmistatud korrektne ja sisukas esitus. Üliõpilane toob kaitsmisel välja kõige olulisema oma töö kohta ning oskab ajalimiidist kinni pidada. Esinemine on kaasahaarav, informatiivne ning akadeemilisse konteksti sobilikus stiilis. Üliõpilane valdab teemat ning oskab pädevalt vastata töö valdkonda puudutavatele küsimustele.	Töö kaitsmine on läbimõeldud ja ette valmistatud. Üliõpilane esitab kaitsmisel hea ülevaate oma tööst, kuid ei keskendu kõige olulisemale ja/või ületab etteantud ajalimiidi. Esinemine on pisut ebalev, kuid vastab akadeemilisele stiilile. Üliõpilane on temaatikaga piisavalt tuttav, kuid oskab asjakohaselt vastata vaid tööga otseselt seotud küsimustele.	Töö kaitsmine on ette valmistatud, kuid ei keskendu kõige olulisemale ja/või ületab etteantud ajalimiidi. Esinemine on pisut ebalev või ei vasta kohati akadeemilisele stiilile. Üliõpilane on temaatikaga tuttav, kuid oskab asjakohaselt vastata vaid tööga otseselt seotud küsimustele.	Töö kaitsmine on ette valmistatud, kuid esitus on laialivalguv ega anna tööst ja selle tulemustest selget pilti. Esinemine on ebalev. Leidub akadeemilisse konteksti sobimatut stiili. Üliõpilane on temaatikaga üldjoontes tuttav, kuid kõikidele küsimustele ei suuda adekvaatselt vastata.

* Põhimõtteline viga viitamisel: allikas on viitamata; allika kasutamine on töö seisukohast mittevajalik või on lahknevusi tekstisiseste viidete ja kasutatud kirjanduse vahel; viitekirjete osad on esitatud valesti ja segadust tekitavas järjekorras; allikas ei ole tuvastatav. **Vormistuslik viga viitamisel: lõputöö eeskirjaga kehtestatud viitamissüsteemide ebapiisav ja korrapärase järgimine; vormistuslikud ebakorrektsused viitekirjetes ja tekstisisestes viidetes.

¹. *Õigusteadused /Riigiteadused/ Rahvusvahelised suhted ja tuleviku-uuringud* suundadel ei ole empiiriline osa kohustuslik, seetõttu ei kohaldu ilma empiirilise osata töödele need hindamiskriteeriumid.

LÕPUTÖÖDE MENETLEMISE TOIMINGUD JA KAITSMISMINE

1. Lõputöö menetlemise toimingud on järgmised:

1) Lõputöö teema ja juhendaja kinnitamine toimub nominaalkestuse eelviimasel semestril. Lõputööde teemad kinnitatakse vastavalt TLÜ akadeemilisele kalendrile oktoobrikuus akadeemilise üksuse poolt täpsustatud tähtajaks. Üliõpilane esitab õppekava kuraatoriga kooskõlastatud avalduse lõputöö teema ja juhendaja valikuks akadeemilise üksuse poolt määratud tähtajaks ÕIS-i kaudu ("Muud avaldused") Vt. Näidist Lisa 4a.

Õppenõustaja-spetsialist koondab lõputööde teemade/juhendajate nimekirja, mis kooskõlastatakse õppekava kuraatoriga. Seejärel kooskõlastab nimekirja instituudi õppejuht. Lõputööde teemad ja juhendajad kinnitab instituudi direktor.

2) Erandkorras võib üliõpilane valida vastava teaduskraadiga (magister, doktor) kaasjuhendaja ka teisest instituudist või väljastpoolt ülikooli. Välis (kaas)juhendaja kaasamiseks peavad tudengil olema väga veenvad põhjendused (s.t. ta peab väga veenvalt tõestama, et lõputööks vajaliku erialase kompetentsiga juhendajat on võimatu instituudi õppejõudude akadeemiliste töötajate hulgast leida). Sel juhul tuleb teema valiku avalduse lisana ÕIS-s esitada ÜTI-välise kaasjuhendaja vajaduse põhjendus (koos kaasjuhendaja CV ja diplomikoopiaga) koos õppekava kuraatori sellekohase nõusolekuga.

3) Kaasjuhendamine on üldjuhul lubatud vaid magistritaseme lõputööde puhul.

4) Kui üliõpilane soovib vahetada lõputöö juhendajat, siis peab ta esitama vastavasisulise põhjendatud avalduse ÕIS-s. Juhendaja vahetamisega peavad nõus olema nii endine juhendaja kui uus juhendaja, kes peavad oma allkirjaga seda vastaval avaldusel kinnitama. Juhendaja muutuse kinnitab direktor oma korraldusega;

5) Lõputööd esitatakse tähtajaks Moodle kaudu. Lõputöö peab olema allkirjastatud autori ja juhendaja poolt, kas digitaalselt või tavaallkirjaga (paberversiooni puhul). Juhendaja poolt mitteallkirjastatud töid kaitsmisele ei lubata.

2. Lõputöö esitamisele järgnevad tegevused ja töö kaitsmine

1) Lõputööd kaitstakse direktori korraldusega kinnitatud kaitsmiskomisjoni ees avaliku kaitsmisena. Avalikud kaitsmised toimuvad nii bakalaureuse kui magistritööde puhul;

2) Lõputöö registreeritakse õppenõustaja-spetsialisti poolt ja edastatakse elektrooniliselt e-kirjaga retsensentidele retsensiooni koostamiseks. Lõputöö retsensendi määrab õppekava kuraator koostöös õppenõustaja-spetsialistiga, konsulteerides vajadusel lõputöö juhendajaga. Retsensent peab olema vähemalt magistrikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga; (retsensiooni vorm vt Lisa 6)

3) Avaliku kaitsmise ajakava teatavaks tegemine toimub õppenõustaja-spetsialisti poolt vastava õppekava Moodle pesa asjakohases alljaotises;

4) Lõputöö kaitsmiseks on vajalik kirjalik retsensioon, mis sisaldab hinnangut tööle vastavalt käesolevas eeskirjas kehtestatud nõuetele. Lõputöö juhendaja peab edastama kaitsmiskomisjonile oma kirjaliku arvamuse lõputöö kohta vaid siis, kui ta ei saa ise kaitsmisel osaleda. Juhendaja aramus ei tohi sisaldada hinnet üliõpilase lõputööle. Retsensendi kirjalik retsensioon peab laekuma akadeemilisse üksusesse hiljemalt 3 (kolm) tööpäeva enne kaitsmist. Üliõpilasel on õigus eelnevalt tutvuda oma lõputöö retsensiooniga hiljemalt 1 (üks) tööpäev enne kaitsmist. Retsensiooni saadab üliõpilasele õppenõustaja-spetsialist e-kirjaga.

5) Lõputööde kaitsmise käik on järgmine:

- a) Protseduuri juhataja, kelleks reeglina on kaitsmiskomisjoni esimees, kuulutab kõigi kohalviibijate ees välja kaitsmise alguse.
- b) Protseduuri juhataja annab lõputööd kaitsvale üliõpilasele sõna oma töö tutvustamiseks.
- c) Üliõpilane teeb oma lõputöö peamistest tulemustest ettekande, mille pikkus on bakalaureusetööde kaitsmise puhul maksimaalselt 7 minutit ja magistritööde puhul maksimaalselt 12 minutit. Autor annab lühiülevaate oma tööst keskendudes analüüsile, põhitulemustele ja järeldustele. Soovitav on ettekanne teha slaidiesitluse formaadis, kusjuures slaidide koostamisel tuleks silmas pidada, et teksti esitatakse pigem vähem ja suure tähesuurusega (miinimum 18 punkti). Võimalusel esitada ülevaatlikke jooniseid, graafikuid, tabeleid, skeeme jms.
- d) Üliõpilase sõnavõtu lõppedes pöördub protseduuri juhataja retsensendi poole ning palub tal esitada lõputöö kohta oma aramus.
- e) Retsensent esitab kokkuvõtlikult oma hinnangu lõputöö peamiste seisukohtade, töö teostamise taseme ja tulemuste kohta. Järgnevalt esitab retsensent küsimused. Kui retsensent kohal ei viibi, loeb protseduuri juhataja või tema poolt volitatud isik retsensendi kirjaliku arvamuse ja küsimused ette. Järgnevalt toimub arutelu kaitsja ja retsensendi (või viimase puudumisel protseduuri juhataja) vahel. Kokku kestab retsensendi sõnavõtt, kaitsja vastamine küsimustele ja arutelu kuni 10 minutit.
- f) Sõna antakse töö juhendajale omapoolse seisukoha esitamiseks. Kui juhendaja ei viibi kohal, loeb tema kirjaliku seisukoha ette kaitsmisprotseduuri juhataja.
- g) Kaitsmisprotseduuri juhataja annab sõna komisjoni liikmetele küsimuste esitamiseks tööd kaitsvale üliõpilasele, arutelu jätkub üliõpilase ja komisjoni vahel.
- h) Kaitsmisprotseduuri juhataja annab sõna kõigile kohalviibijatele küsimuste esitamiseks tööd kaitsvale üliõpilasele. Arutelu jätkub üliõpilase ja kohalviibijate vahel.
- i) Üliõpilasele antakse võimalus lõpp- ja tänusõnadeks (komisjoni, retsensendi, juhendaja jt tänamine).
- j) Protseduuri juhataja kuulutab lõputöö avaliku kaitsmise lõppenuks. Kogu protseduur ühe lõputöö kaitsmise kohta kestab bakalaureusetöö puhul maksimaalselt 20 minutit ja magistritöö puhul 30 minutit.
- k) Kaitsmiskomisjon hindab kaitstud töid kinnisel koosolekul samal päeval. Kaitsmiskomisjoni otsuse teeb teatavaks protseduuri juhataja nii üliõpilasele kui kõigile kohalviibijatele. Kui kaitsja ei saa kohal olla, siis saab ta hinde teada ühe tööpäeva jooksul ÕIS-s.
- l) Lõputööde hinde kinnitab kaitsmiskomisjon. Hinde määramisel arvestab komisjon kirjaliku töö taset ning töö avalikku kaitsmist. Töö taseme hindamisel juhendatakse käesoleva juhendi lisas 2 ja 3 toodud lõputööde hindamise kriteeriumitest, vastavalt sellele, kas tegemist on bakalaureuse- või magistritööga.

m) Lõputöö kaitsmisele mitteilumumine mõjuva põhjusega võrdsustatakse hindegas puudulik (F). Mõjuval põhjusel mitteilunud üliõpilase kohta tehakse protokollis märke mitteilunud (MI). Mõjuvaks põhjuseks on haigus, õnnetusjuhtum. Kui kolme tööpäeva jooksul üliõpilane ei esita arstitõendit, tühistab instituudi direktor protokollis märke mitteilunud, kannab protokollis negatiivse tulemuse ja kinnitab paranduse oma allkirjaga.

6) Üliõpilasel on õigus kaitsmiskomisjoni otsus vaidlustada ÕKE-s sätestatud korras.

7) Kõiki ülejäänud lõputööde kaitsmise ja menetlemisega seotud punkte, mis pole eespool sätestatud reguleerib ÕKE

LISA 4a

ÕIS avaldus

avalduse liik: muud avaldused

kellele: Ühiskonnateaduste instituut

pealkiri: Bakalaureusetöö /magistritöö (valida õige) teema ja juhendaja kinnitamine

Üliõpilane:.....

Üliõpilaskood:

sisu:

AVALDUS

Palun kinnitada minu **bakalaureusetöö/magistritöö** teema

.....

.....(eesti ja inglise keeles)

ja juhendaja (juhendaja ees- ja perekonnanimi, e-posti aadress)

Kinnitan, et olen teema ja juhendamise juhendajaga kokku leppinud. Tean, et teema ja juhendaja kinnitatakse lõplikult ÜTI direktori korraldusega.

Lugupidamisega

.....
Üliõpilase nimi ja kuupäev

LISA 5

TALLINNA ÜLIKOOL

Ühiskonnateaduste instituut
Riigiteaduste/Rahvusvaheliste suhete suund

Eesnimi Perekonnanimi

PEALKIRI

Töö liik (Essee/Referaat/Uurimistöö/Bakalaureusetöö/Magistritöö)

Juhendaja:

Teaduskraad Eesnimi Perekonnanimi

(Ainetöö puhul: Õppeaine ainekood ja nimetus;

Õppejõud)

Töö esitamise koht/

Tallinn

Aasta

LISA 6

Autorideklaratsioon ja lihtlitsents

Mina _____
(*autori nimi*)

1. olen koostanud bakalaureusetöö/magistritöö iseseisvalt. Teiste autorite uurimistööd, olulised seisukohad kirjandusest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.
2. annan Tallinna Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on _____,
(*juhendaja nimi*)

- 2.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja elektroonilise avaldamise eesmärgil Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu repositooriumis alates lõputöö positiivsele tulemusele hindamisest kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
- 2.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu repositooriumis alates lõputöö positiivsele tulemusele hindamisest kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. olen teadlik, et punktis 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitset reguleerivatest õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Töö autor: _____
(*digitaalne*) allkiri, kuupäev

Töö on kaitsmisele lubatud.

Juhendaja: (*ees- ja perekonnanimi, teaduskraad*) _____
(*digitaalne*) allkiri, kuupäev

LISA 7

LÕPUTÖÖDE RETSENSEERIMISE JUHEND RETSENSENDILE

Retsensent **ei tohi** tööle soovitada konkreetset hinnet, kuid peaks andma tööle sisulise hinnangu lõputöö hindamiskriteeriumitest lähtudes.

Retsensendi eesmärgiks on sellest lähtudes anda tööle võimalikult objektiivne hinnang, mitte seda lihtsalt kiita või laita. Kusjuures hinnanguid (nii positiivseid kui negatiivseid) tuleks tööst toodud näidetega põhjendada.

Retsensiooni kirjutades paluksime mitte lihtsalt piirduda üksikute kommentaaride lisamisega alljärgnevate punktide taha, vaid retsensioon tuleks vormistada süstemaatilise ülevaatliku tekstina.

Töö hindamise aluseks tuleks võtta Tallinna ÜTI riigiteaduste suuna „Üliõpilastööde koostamise ja kaitsmise juhend (lõputööd)“. Juhendis leiab täpsema ülevaate lõputöödele esitatud sisulistest ja vormistuslikest nõuetest.

Alljärgnevalt on toodud mõningad punktid, millest võiks retsensiooni kirjutamisel lähtuda. Kindlasti ei pea retsensioonis kajastama kõiki alltoodud punkte, vaid keskenduma sellele, mis on antud töö puhul olulised ning väärivad positiivses või negatiivses võtmes eraldi äramärkimist. Soovitav oleks, et retsensioonis leiaksid siiski mingil viisil kajastamist kõik allpooltoodud suuremad teemablokid (probleemipüstitus, teoreetilised lähtekohad, metoodika ja empiiriline analüüs, jne.). Retsensendil on tööga tutvudes kohustus kõigepealt hinnata selle üldist kaitsmiskõlblikkust (blokk A)

A) Töö üldine kaitsmiskõlblikkus (kui mõne antud lõputööle esitatud baasnõudega esineb probleeme, siis tuleks kohe kaaluda töö hindamist negatiivse hindega)

Kas töö on iseseisvalt koostatud ja kasutatud allikatele on viidatud (eitav vastus tähendab plagiaati ja retsensent peaks andma plagiaatsust tõendavad selgitusi)?

Kas töö on vastavuses bakalaureusetöö mahunõuetele (12 EAP bakalaureusetöö sisuosa 35 – 40 lk.; 24 EAP magistrیتöö sisuosa 60 – 70 lk)? Kui töö ületab märgatavalt ettenähtud mahunõudeid (või jääb neile alla), siis kas on ära toodud juhendajapoolne selgitus?

Kas bakalaureusetöö puhul on kasutatud vähemalt 5 akadeemilist allikat ja magistrیتöö puhul vähemalt 10 akadeemilist allikat?

Kas töös on formuleeritud uurimisküsimused/eesmärgid ja tuvastatav uurimisprobleem?

Kas töös on eristatavad kohustuslikud struktuuriosad: sissejuhatus, sisu, kokkuvõte?

Kas töö sisaldab teoreetilist lähtekohta/lähtekohti?

Kas töö uurimisteema seostub riigiteadustega?

B) Probleemipüstitus

Teema piiritletus ja fokuseeritus.

Uurimisprobleemi, uurimisküsimuste (või/ja) uurimiseesmärgi väljaarendatus.

Uurimisküsimuste uurimisprobleemi omavaheline seostatus.

Uurimisküsimuste (või alauurimisküsimuste) omavaheline loogiline seostatus.

C) Teoreetilised lähtekohad

Kasutatud allikate asjakohasus ja piisavad teoreetilise lähtekohtade väljaarendamiseks .

Teooria osas toodud teoreetiliste perspektiivide relevantsus töö probleemipüstitusest ja uurimisküsimustest lähtudes.

Mõistete ja teoreetiliste kontseptsioonide valdamine.

D) Metoodika ja empiiriline analüüs

Valitud andmekogumismeetodi sobivus uurimisprobleemile ja uurimisküsimustele vastuse leidmiseks.

Valitud andmekogumismeetodi ja andmeanalüüsimeetodi valdamine.

Empiirilise analüüsi süsteemsus ja järjepidevus.

Empiirilise analüüsi tulemuste seostatus töö teoreetilise raamiga.

E) Struktuur ja üldised analüütilised pädevused

Töös esitatud mõttekäikude ja arutluste üldine selgus ja loogiline sidusus, töö üldise ülesehituse/struktuuri loogilisus.

Töö kohustuslike struktuuriosade (sissejuhatus, analüüs, kokkuvõte) vastavus mahusuhete nõuetele (sissejuhatus ja kokkuvõte ei moodusta töö mahust üle 20%).

Töö järelduste ühilduvus sissejuhatuses püstitatud uurimisprobleemi ja uurimisküsimustega.

Töö järelduste asetamine laiemasse ühiskondlikusse või/teoreetilisse konteksti.

Töö järelduste tõendatus ja tulenemine eelnevast analüüsist.

F) Vormistus, viitamine ja keeleline tase

Töö üldine vormistuslik korrektsus.

Töö vormistuslike osade vastavus Riigiteaduste suuna lõputööde eeskirjas ettenähtud üldnõuetele (töö sisaldab: tiitelleht, tiitellehe pöördeleht, sisukord ja kasutatud allikad).

Töö keeleline korrektsus (õigekeelsus) ja stiil (ladus sõnakasutus ja lauseehitus).

Akadeemiline keelekasutus.

Korrektsus allikate kasutamisel ja viitamisel (vt. Lisa 1).

Lisade otstarbekus (juhul kui neid on).

Retsensendi kokkuvõtlik **hinnang** lõputööle.

NB! Retsensent **ei tohi** tööle soovitada konkreetset hinnet, kuid võib anda sisulise kokkuvõtva hinnangu, mis ei viita konkreetsele hindele.

Retsensendi nimi, ametinimetus ja allkiri (lubatud ka digiallkiri):

Kuupäev:

JUHENDAJA HINNANG LÕPUTÖÖLE

Juhendaja annab lõputööle vabas vormis kokkuvõtliku ja lühikese hinnangu, kus keskendub pigem juhendamisprotsessile ja üliõpilase edenemisele selle käigus.

Juhendaja, kes viibib kohapeal, ei pea esitama hinnangut kirjalikult.

NB! Juhendaja **ei tohi** lõputööle soovitada konkreetset **hinnet**!